

LEZLIJA NJUMAN

**HAČIKO
ČEKA**

Prevela
Tatjana Bižić

■ Laguna ■

Naslov originala

Lesléa Newman

HACHIKO WAITS

Copyright © 2004 by Lesléa Newman

Translation copyright © 2023 za srpsko izdanje, LAGUNA

Sadržaj

HAČIKO ČEKA	7
Autorkina beleška	81
Rečnik	83
Izjave zahvalnosti	87
<i>O autorki</i>	89

**HAČIKO
ČEKA**

Prvo poglavlje

Kad se probudi, profesor Eizaburo Ueno voli da se igra s Hačijem, svojim zlatnosmeđim štenetom. Profesor leži na futonu i ne pomera nijedan mišić. Čak ni oči ne otvara. Može li da prevari

Hačija da mu poveruje da još spava? Ni slučajno. Hači istog trena zna da mu se gospodar probudio, pa mu to i saopštava gurajući mu vlažnu, hladnu njuškicu u dlan.

„Dobro jutro, Hači.“ Profesor seda i trlja meko belo krzno koje se pruža štenetu od njuškice između očiju i završava ispod šiljatih ušiju. „Jesi li lepo spavao, mali moj druže?“

Hači poletno maše debelim, zavrnutim repom.

„Drago mi je što si tako lepo proveo noć“, kaže profesor stavljajući naočari i ustajući sa svilene prostirke za spavanje. „Dođi sada, Hači, da započnemo dan.“ Rukom poziva štene, koje ga prati dok se profesor umiva, oblači tamnoplavi kimono i polazi niz stepenice da doručkuje ono što mu je pripremila kućna pomoćnica pre nego što je otišla na pijacu.

Profesor ulazi u sobu zastrtu tatamijima, prelazi preko prostirki od slame i seda na jastuče ispred niskog drvenog stola.

Sipa sebi šolju vrućeg zelenog čaja. Dok prinosi usnama šolju iz koje se vije para, podiže pogled ka kalendaru na zidu. Na listu za današnji dan nalazi se divna slika jarkožutog sunca koje izlazi nad Japanom.

„Prvi april 1924“, čita profesor naglas. „Biće ovo jedan lep dan, mali moj družo.“ Profesor to kaže svakoga dana. To je čovek koji se verno drži svojih navika.

Profesor Ueno doručkuje miso supu, sušenu ribu i alge, pirinač, kuvana jaja i rotkvice iz turšije. Kućna pomoćnica je postavila doručak i Hačiju: činiju pirinča prelivenog miso supom. Hači prilazi činiji, onjuši je, pa se odmiče. Seda na prag i gleda gospodara molećivim tamnosmeđim očima. Profesor zna šta Hači hoće, ali vrti glavom.

„Ne, Hači. Ne možeš da dobiješ jakitori za doručak.“ Jakitori je štenetu bio omiljena hrana. „Kupiću

ti za večeru kad se budem večeras vraćao kući sa stanice, pa možeš da vežbaš da skidaš piletinu s ražnjića kao što sam te učio. Idi sad jedi.“

Hači se ne mrda s mesta, a profesor opet zna šta štene hoće. Igra ono tu igru s njim svakog jutra. Hači je pas koji se verno drži svojih navika.

„U redu, Hači.“ Profesor Ueno prilazi psećoj činiji i klekne ispred nje. „Mmmm.“ Profesor cmokće usnama i pretvara se da uzima i proba malo hrane iz činije. „Vrlo je ukusan ovaj pirinač, Hači. Dođi da probaš malčice. Izvoli.“

Profesor uzima kažiprstom majušni grumenčić pirinča i nudi Hačiju. Štene oliže profesorov prst, pa počinje da jede pirinač.

„Je li ti prijao doručak jutros?“, pita profesor pošto je Hači sve pojeo. Štene ga gleda. Dva bela zrna pirinča ostala su mu zalepljena na vlažnoj crnoj njuškici.

Profesor se smeje. „Daj da te umijem, mali moj družo. Ne možeš takav da ideš okolo.“ Nežno mu briše njuškicu krajičkom svoje salvete. „Vrlo si lep pas.“ Hači seda vrlo uspravno, šepureći se zbog gospodareve pohvale.

Pošto je popio čaj, profesor ustaje s jastučeta. „Vreme je za tvoj čas, Hači. Dođi.“

Profesor Ueno odlazi do kućnih vrata, a Hači ga prati u stopu. Na prostirci uz jedan zid genkana

uredno je poređano nekoliko pari profesorove obuće. Profesor izuva papuče i obuva nanule, koje mu služe kad ide napolje. Hači i on zajedno izlaze iz kuće, prelaze trem i odlaze u dvorište. „Gledaj, Hači.“ Profesor pokazuje drvo puno rumenih pupoljaka koji samo što nisu procvetali. „Uskoro ćemo proslaviti cvetanje trešanja.“

Nekoliko puta duboko udiše svež prolećni vazduh, a onda se okreće svom psu. „Da počnemo“, kaže. „Hači, sedi.“ Profesor izdaje komandu ozbiljnim glasom i Hači seda istog trena.

„Dobar pas“, kaže profesor. „Hači, lezi.“ Hači polegne po tlu i gospodar ga opet hvali.

„Kako si ti dobar pas.“ Profesor je kleknuo i češka Hačija po krznu na vratu i ramenima. „Kako si ti pametan pas, Hači. Kako si bistar.“ Profesor Ueno hvali Hačija utanjenim glasom kao da se obraća bebi.

„Probaćemo još dve sitnice.“ Profesor ustaje i produbljuje glas. „Hači, k nozi.“ Pravi nekoliko koraka po vrtu, a Hači mu ide uz levu nogu.

„Dobar pas. Hači, sedi.“

Hači ga poslušao.

„Sada, Hači, pričaj.“ Štene ga ćutke gleda, nakrivivši glavu.

„Hači, pričaj“, ponavlja profesor komandu, ali Hači ćuti kao zaliven.

„Vav-vav, vav-vav“, pokazuje mu profesor Ueno kevcući kao štene, ali Hači ne reaguje. Profesor menja dubinu laveža. „Vav-vav, vav-vav“, ponavlja dubokim režanjem kao krupan, ljutit pas. Hači ga samo gleda.

„U redu.“ Profesor vrti glavom. „Izgleda da danas nemaš ništa da kažeš, a meni je vreme da idem i poučavam druge đake. Hajdemo unutra.“

Profesor Ueno se presvlači u odelo, vezuje kravatu i prikuplja knjige i papire koji će mu biti potrebni. Zatim odlazi hodnikom do genkana i obuva kožne cipele. Izlazi iz kuće, a Hači ga prati do kapije.

„Hači, sedi“, kaže profesor. „Kako si ti dobar pas.“ Sagine se tako da mu je nos gotovo uz štenetovu njuškicu. „Vrlo dobar pas“, kaže blago. „Hači, ti si najbolji pas u celom Japanu.“ Tapše nežno psa po glavi, ljubi ga u vrh njuškice, pa se uspravlja.

„Vraćam se u tri. Doviđenja, mali moj družo.“ Profesor se okreće i otvara rezu na kapiji. Dok zatvara kapiju, ispadne mu jedna knjiga. Kad se sagne da je podigne, naočari mu skliznu niz nos i papiri mu se rasipaju. Vetar ih odnosi niz ulicu i on potrči za njima ne zatvorivši kapiju kako valja. Hači je otvara njuškicom i trči za gospodarom.

„Hači, kako si izašao?“, pita ga profesor. „Sada moraš da se vratiš kući.“ Profesor mu pokazuje

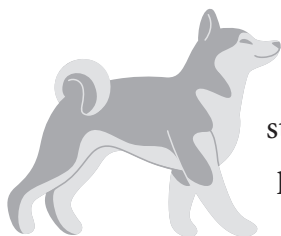
kapiju i obraća mu se strogim glasom, ali Hači ne mrda. Njegov gospodar korakne kao da će se vratiti kući, ali Hači ne ide za njim. Sedi kao prikovan u mestu i gleda u profesora.

Profesor Ueno uzdiše i gleda na sat. „Hači, pobeći će mi voz“, kaže. Hači mahne repom. Profesor ponovo uzdiše i vrti glavom. Nikad ne može dugo da se ljuti na ovo štene.

„Dobro, mali moj družo“, kaže predajući se. „Dođi. K nozi.“

Van sebe od radosti, Hači se okrene ukrug, pa hvata korak uz gospodara.

Druge poglavlje

U Šibuji je bilo mnogo kuća s krovom od crepa. S jedne strane je tekla reka, a okolo su se prostirala polja. Profesor i Hači su zašli oko ugla i pošli ulicom s čije su se obe strane nalazile kuće i rasla stabla kejakija, s grozdovima žutih cvetića na granama. Kako su išli dalje, ulica se širila i pred očima im se ukazao visoki šintoistički hram s crvenom kapijom od drveta i zelenim krovom. Mnogo je ljudi usput poželego profesoru dobro jutro, i divili su se Hačiju, koji je ponosno stupao uz gospodara, isturivši šiljate uši i visoko držeći uvrnuti rep.

Kako su se profesor i Hači približavali železničkoj stanici, na ulicama je bilo sve više ljudi, koji su žurili,

peške ili na biciklima. Trgovci u teget hapijima hitali su vukući kolica na dva točka pretrpana sanducima.

„Hači, sedi“, rekao je profesor kada su zastali na uglu da sačekaju da prođe jedan zeleni tramvaj. Prešli su zatim ulicu i stigli do stepenica kojima se pelo do stanice.

Hači je podigao njuškicu i njušio vazduh oko tezgji s hranom u blizini stepenica. Svaka tezga je bila ukrašena papirnim lampionima jarkih boja i na svakoj se prodavala drugačija hrana: rezanci, tofu, čorba s kuvanim jajima i ribom, i jakitori.

„Tezge se otvaraju tek kasnije“, rekao je profesor Hačiju. „Osim toga, već si doručkovao, mali moj družo. Idemo.“ Požurio je uz stepenice ka stanici, a Hači je žurio pored njega.

„Dobro jutro, profesore Ueno.“

Profesor se okrenuo i ugledao šefa stanice u besprekornoj crnoj uniformi, belim rukavicama, s kačketom s crvenim obodom na glavi, kako mu se s poštovanjem klanja.

„Dobro jutro, gospodine Jošikava.“

„Imate lepog psa“, rekao je šef stanice. Hači je seo i gordo isturio grudi, kao da je razumeo da mu je gospodin Jošikava dao kompliment.

„Ne znam šta ću s njim“, požali se profesor polživši ruku Hačiju na glavu. „Dopratio me je dovde jer

sam se uplašio da ću zakasniti na voz ako ga budem vodio nazad do kuće.“

„Pripaziću vam ga ja“, ponudio se gospodin Jošikava, ponovo se klanjajući. „Biće mi drago da učinim nešto za vas.“

„Ne mogu to da tražim od vas“, rekao je profesor.

„I niste. Sâm sam vam ponudio“, istakao je šef stanice. „Pričuvaću ga u svojoj kancelariji.“

„Prevelika je to obaveza.“

„Uopšte ne“, tvrdio je gospodin Jošikava. „Naprotiv, biće mi čast da učinim neku sitnicu čoveku uglednom kao vi.“

Profesor je razmislio o ljubaznoj ponudi šefa stanice i klimnuo glavom. „Hvala vam, gospodina Jošikava“, rekao je i naklonio se da mu zahvali. „Vrlo ste ljubazni. Vraćam se u tri.“

„Čekaćemo vas“, odgovorio je gospodin Jošikava uzvraćajući naklon. „Kako se vaš pas zove?“

„Hači.“

„Hači? Zašto ste mu dali ime 'osam'?“

„Osam mi je srećan broj, jer kandži kojim se označava osam ima oblik obrnute lepeze, šire na dnu nego na vrhu“, objasnio je profesor, crtajući prstom japanski simbol za osam u vazduhu. „To znači da je budućnost širom otvorena. Hači je, osim toga, moj osmi pas, i sigurno će mi doneti sreću. Pametniji je

od ijednog drugog psa koga sam dresirao. Već sam ga naučio da sedne, da legne, da dođe kad ga zovem i da ide uz nogu. Jedino ne mogu da ga naučim da laje.“

„Možda je i bolje što je ćutljiv“, primetio je šef stanice. „Neke pse je nemoguće naučiti da prestanu da laju.“

„Istina“, potvrdio je profesor, „ali akite se nikada ne ponašaju tako loše. Akite laju jedino ako misle da nešto nije kako valja. Voleo bih da ga naučim, ipak, samo da ćujem kako mu zvuči glas.“

Spustio je pogled na svoje štene, ali Haći je ostao ćutljiv. „Ah, pa dobro“, rekao je profesor Ueno. „Siguran sam da će mi Haći reći ako bude imao da mi kaže išta važno. Hvala vam još jednom što ćete ga pričuvati.“ Profesor se naklonio šefu stanice. „Slušaće vas on. Obično je“ – ponovo je pogledao u svoje štene – „vrlo dobar pas.“

Profesor je pokazao kondukteru kartu i izašao s Haćijem i šefom stanice na peron natkriven crvenim krovom. Peron je vrveo od ljudi koji su pošli na posao ili u kupovinu. Mnogi muškarci su bili u poslovnim odelima i kožnim cipelama kao i profesor, ali neki su, isto kao i većina žena, bili u kimonima i nanulama ili zori natikačama od slame.

Dok šef stanice obilazi peron, profesor Ueno stoji pored jedne žene u zelenom pamučnom kimonu

dezeniranom leptirovima i vezanom obijem blede nijanse žada. Stvari su joj zamotane u zavežljaj od zelenog furošikija. Majušni zavežljajčić drži na dlanu desne ruke, levom namešta mornarsko odelce na svom sinčiću. Kad je konačno zadovoljna njegovom školskom uniformom, prstima mu sklanja kosu s čela.

„Vidi, oka-san.“ Mališa se otima majci koja ga tetoši i pokazuje joj. „Onaj pas čeka voz.“ Pruža ruku ka Hačiju, ali majka ga trgne za ruku.

„Čuvaj se, Jasuo, može da te ugrize.“

„Neće te on ugristi.“ Profesor klekne između dečaka i Hačija. „Vrlo je nežan.“

„Kako se zove?“, pita mališa.

„Hači“, kaže profesor i uspravlja se, „a ja sam Eizaburo Ueno.“

„Ja sam gospođa Takahaši“, predstavlja se Jasuova majka naklonivši glavu. „Ovo je moj sin Jasuo. Jasuo je vrlo radoznao.“

Kao da hoće da potvrdi majčine reči, Jasuo se brzo pokloni i odmah postavlja sledeće pitanje. „Koje je rase Hači?“

„Jasuo“, opominje ga gospođa Takahaši, „ne budi dosadan.“

„Ne dosađuje mi“, uverava je profesor. „Rado ću ti odgovoriti na pitanje. Hači pripada izuzetnoj rasi koja se zove akita“, rekao je s ponosom. Pošto

je bio profesor, nije mogao da odoli i ne održi Jasuo i njegovoj majci kratak čas o Hačijevoj rasi. „Akite su poznate po inteligenciji, vernosti i krajnjoj predanosti. Pre mnogo godina, kad su prve akite uzgajane u planinama na severu Honšua, samo je članovima carske porodice bilo dozvoljeno da ih drže. Rasa je danas starija od trista godina.“

„Koliko je star Hači?“, pitao je Jasuo.

„Hači je još štene. Ima samo šest meseci.“

„Ja sam mnogo stariji“, pohvalio se Jasuo. Raširio je prste i počeo da broji, savijajući jedan po jedan. „Iči, ni, san, ši, go.“ Sad je svih pet bilo savijeno i Jasuo je ponosno podigao skupljenu pesnicu. „Imam pet godina, još malo pa šest, i danas mi je prvi dan u školi.“

„Ja isto idem u školu“, rekao je profesor.

Jasuo ga je iznenađeno pogledao. „Mislio sam da odrasli idu na posao.“

„Ja radim u školi“, objasnio je profesor. „Predajem na Odseku za poljoprivredu Carskog univerziteta u Tokiju. Kad porasteš, možda ćeš dolaziti na moja predavanja.“

„Voleo bih“, rekao je Jasuo.

Tačno u devet voz se pojavio iza okuke, ušao u stanicu škripeći kočnicama i stao. Putnici su pohitali da uđu i cela stanica je odzvanjala od lupkanja nanula po peronu.

Profesor je mirno stajao dok su svi oko njega žurili da se popnu u voz. „Hači, sedi“, rekao je.

Hači je seo, a profesor se sagnuo i zagledao u njegove tamnosmeđe oči.

„Kako si ti dobar pas“, rekao je profesor kada je stanica utihnula. „Kako si dobar pas“, ponovio je blago. „Hači, ti si najbolji pas u celom Japanu.“ Pomilovao ga je po glavi, poljubio ga u njuškicu, pa se uspravio. „Vraćam se u tri.“

Profesor je ušao taman pre nego što će voz poći i mahnuo Hačiju. „Doviđenja, mali moj družo.“

Hači je ostao na svom mestu na peronu, kriveći glavicu dok je gledao za vozom koji mu je odnosio gospodara. Kad više nije mogao da ga vidi, sedeo je još nekoliko minuta zagledan u puste šine.

Gospodin Jošikava je prišao iza njega i počeskao mu uši. „Provešćeš dan sa mnom, Hači“, rekao je. „Dođi.“ Napravio je nekoliko koraka ka svojoj kancelariji, ali Hači je ostao kao ukopan u mestu, gledajući za vozom kojim je otišao profesor. Onda je ustao, okrenuo se i otrčkarao ka izlazu iz stanice.

„Hači!“, viknuo je gospodin Jošikava, oštro pljesnuvši rukama u belim rukavicama. „Vraćaj se!“ Ne obraćajući pažnju na njega, Hači je nastavio svojim putem.

„Hači!“, dozivao je šef stanice. Pohitao je za psom, ali Hači je, videvši da ga jure, strelovito sunuo kroz

stanicu, pa niz stepenice i na ulicu. Gospodin Joškava je trčao niz stepenice za Hačijem pokušavajući da ga uhvati, ali nije smeo da napusti dužnost na stanici. U očajanju je gledao kako vršak Hačijevog repa nestaje iza ugla. Šta da kaže profesoru kad se ovaj bude vratio vozom u tri?

Treće poglavlje

Profesor Ueno je spakovao knjige i u žurbi izašao iz slušaonice. Bio je toliko rasejan zbog brižnih misli o Hačiju da se umalo nije sudario s jednim momkom za isporuke, koji je vozio bicikl i balansirao iznad ramena okruglim poslužavnikom pretrpanim kutijama s ručkom i činijama pirinča. „Oprostite.“ Profesor je oborio glavu izvinjavajući se dok mu se momak krivudajući na biciklu gubio s vidika.

Nadajući se da Hači nije zadavao šefu stanice nikakvih muka, profesor je žurio da uhvati voz kojim će se vratiti s univerziteta na stanicu u Šibuji.

Gospodin Jošikava je podigao pogled ka velikom okruglom satu koji je visio s plafona u sredini